

2. NUCLI PRIMITIU DE CARPESA

RUTA TURÍSTICA PER POBLES DEL NORD - CARPESA

**TURISMO
DE BARRIOS**

PLÀNOL GENERAL DE LA RUTA

SITUACIÓ DEL RECURS TURÍSTIC

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

HISTÒRIA

Encara que va cobrar importància durant la dominació musulmana, els orígens de Carpesa es remunten a una població romana (s'han trobat làpides romanes en la població) o, fins i tot, anterior. En 1238, després de la seua conquesta pel rei Jaume I, va ser donada a Bernardo Vitalis.

L'origen del nom pareix provindre del verb llatí “carpere” que vol dir “prendre sense violència”, que aparentment fa referència “a agafar fruites per les moltes que cria, particularment magranes”, segons Martínez Aloy. Així, a diferència de la resta de pobles pròxims, els seus orígens no provindrien d'una alqueria musulmana, sinó que serien prou anteriors.

Existix debat sobre l'establiment dels primers pobladors cristians. Segons texts de Martín de Viciana (1546), “Este lloc donà Bernardo Vidal per a poblar a Arnaldo Montrio i a la seua dona amb carta feta en mcccxxxii”. Per a Vilarroya (1787), en consultar el document original, afirma que la repoblació cristiana va tindre lloc el 9 de març de 1252, quan les terres ja estaven davall la jurisdicció de l'Orde del Temple.

Més tard, l'alqueria de Carpesa va tindre la consideració de “lloc” i seria part de la batlia de Montcada, que passaria a ser propietat de l'Orde de Montesa una vegada dissolta l'Orde del Temple.

Finalment, Carpesa va passar a ser un municipi independent, amb més de cent cases, dos escoles i 600 habitants **(foto 11)**, fins a convertir-se en part de València amb la seua annexió a la capital l'any 1898 **(fotos 1, 2 i 3)**.

El nucli primitiu de la població es troba a l'esquerra de l'eix constituït pels carrers Mestre Cristóbal León-Plaça del Poble-carrer Ermita de Sant Roc-Carmelo Vicent, mostrant parcel·les irregulars però uniformes en grandària.

Destaca entre estos carrers la dedicada a Carmelo Vicent Suria (1890-1957) **(foto 5)**, escultor i artista faller nascut en Carpesa, d'exitosa carrera, guanyador de diversos premis a nivell nacional i acadèmic de l'Escola de Belles Arts de Sant Carles, predominant especialment en la seua obra l'escultura religiosa. Les seues escultures es troben principalment en la Comunitat Valenciana, amb múltiples figures en llocs emblemàtics de la ciutat de València com l'Ajuntament, el Pont del Real, el Jardí Botànic... entre altres, així com l'emblemàtica imatge pelegrina de la Mare de Déu dels Desamparats.

La tipologia de les edificacions és la de casa tradicional, constituint vivendes unifamiliars de dos altures, en les quals la planta baixa es destina a vivenda i la superior a cambra, amb corral en la part posterior **(fotos 8, 9 i 10)**.

Els edificis més emblemàtics de la ciutat són l'Església dels Sants Abdó i Senent **(veure fitxa 1)**, l'antic Palau de l'Orde de Montesa (foto 7) i l'Ermita de Sant Roc, situada als afores de la pedania **(vore fitxa 3)**.

El nucli primitiu de Carpesa va ser declarat com a Bé de Rellevància Local en 2015 en el “Catàleg de Béns i espais protegits” del Pla General d'Ordenació Urbana de la ciutat de València.

El caràcter rural de la zona fa que cobren gran importància les séquies de la contornada, especialment les séquies de Tormos i Montcada, de gran importància per a tota l'horta situada al nord de València **(foto 6)**. És important també el naixement del corrent d'aigua del Palmaret de Baix (prop de l'ermita en la qual es va trobar la imatge de Santa Anna que hui es venera en Borbotó), la qual proporciona aigua al Carraixet de manera permanent durant tot l'any.

Prova de la importància d'estes séquies en el dia a dia de la vida de les persones que han poblat Carpesa, és l'existència d'una zona destinada com a llavador en la séquia de Tormos, prop de l'Ermita de Sant Roque, així com el seu ús com a aigua de reg dels cultius tradicionals de la zona, entre els quals destaquen la xufa, per a l'elaboració de la famosa orxata valenciana, i del tabac.

Una de les tradicions més arrelades en Carpesa és la del conegut com a “bou embolat”, celebrat al juliol. És una de les primeres poblacions a realitzar-lo, amb una tradició taurina que data de la dècada dels 50 del segle XX.

En l'àmbit esportiu, Carpesa destaca entre la resta de poblacions per la seua tradició en l'hoquei. El club va ser fundat en 1971 per un farmacèutic i ha sigut part de la vida dels habitants de la pedania, sobreposant-se a altres esports més populars i arribant a tindre un equip en divisió d'honor

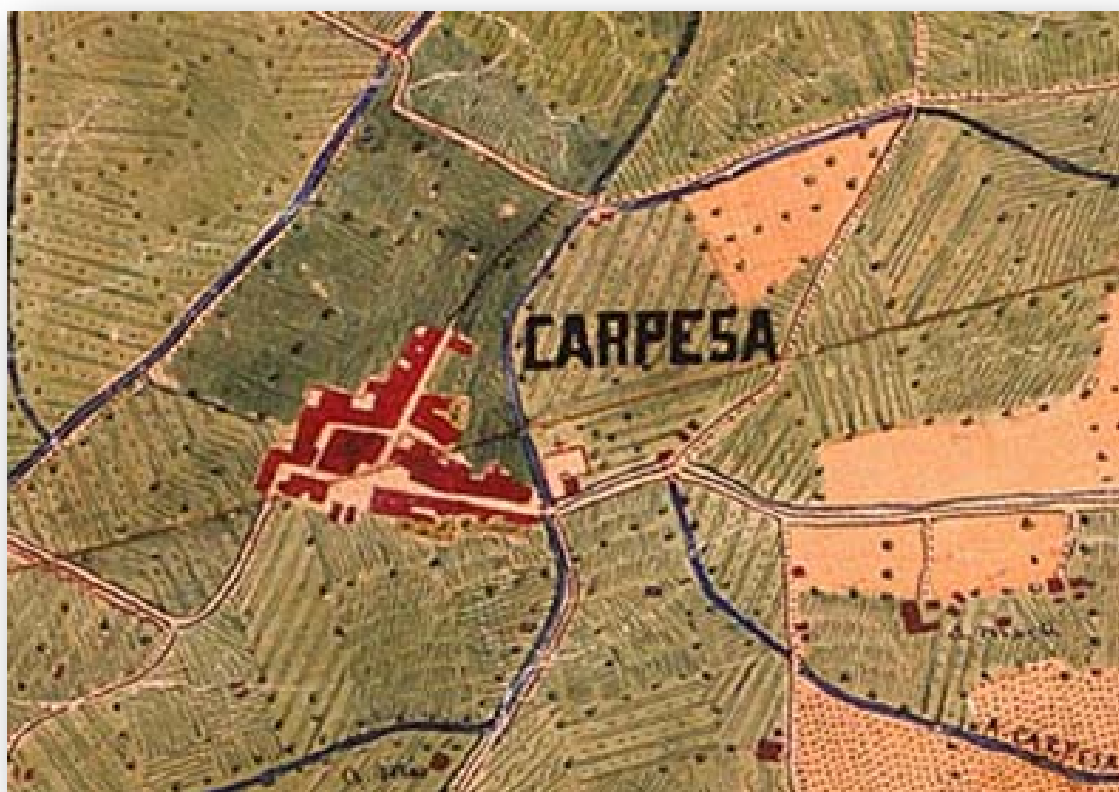
INFORMACIÓ GENERAL

Adreça: C/ Ermita de Sant Roc, Plaça del Poble, C/ Carmelo Vicent, C/ Garcés, C/ Santa Trinitat, C/ Dr. Villena, C/ Vicent Albero Masià, Camí del Calvari, C/ Apòstol Sant Pere, C/ de la Gepa, C/ Viscosos, C/ Raval, C/ Geranis.

ACCESIBILITAT

Aparcament: Existixen places per a persones amb discapacitat en les següents ubicacions: Vicente Albero Masià 5 i 6, C/ Doctor Villena 7 y 16, C/ Reverend José Valero 5 y 29, Pl. del Poble 4, C/ Garcés 12 y 14, C/ Santa Trinitat 12, C/ Raval 9,

FOTOS 1 i 2. Plans de Carpesa en 1821 i 1882 pertanyents a la cartografia històrica.

FOTO 3: Pla cartogràfic de Carpesa. 1929-1945.

FOTO 4: Actual alcaldia de Carpesa.

FOTO 5: Carrer dedicat a l'escultor Carmelo Vicent, originari de Carpesa.

FOTO 6: Séquia de Tormos, prop de l'Ermita de Sant Roc.

FOTO 7: Antic palau en la plaça del Poble, alçat en temps del senyoriu de l'Orde de Montesa.

FOTO 8. Cases tradicionals valencianes

FOTOS 9 i 10: Casa tradicional en el carrer Carmelo Vicent, amb un interessant panell ceràmic que conté el record d'una persona soterrada ací.

FOTO 11. Escut de Carpesa, abans de l'annexió a la ciutat de València (reproducció de l'arxiu de Moncada).